

Õppeaine	Inimeseõpetus
<p>Õppeaine kirjeldus, sh lõimingu põhimõtted kursuste vahel ja aineüleselt, hindamise erisused</p>	
<p>Inimeseõpetuse perekonnaõpetuse kursuses keskendutakse perekonnaelu psühholoogiale, sotsioloogiale, eetikale, perekonnaõigusele, majandamisele ja perekonna rollile ühiskonnas. Inimeseõpetuse eesmärk on toetada õpilase sotsiaalsete ja emotsionaalsete oskuste arengut, õppides tundma ennast, kujundama vastutustundlikult oma suhteid, tundma perekonna rolli ühiskonna ning inimese elus, olema terviseteadlik, aus, hooliv ja õiglane.</p> <p>Kursus toetab õpilase enesearengut, aitab mõtestada ja analüüsida oma rolli perekonnas, arendada vastutustunnet nii isiklikus kui ka ühiskonnaelus.</p> <p>Perekonnaõpetuse kursus kujundab eelkõige õpilaste enesemääratlus-, sotsiaalse ja väärtuspädevuse arenemist. Õpilane õpib tundma ühiskonnas toimuvaid demograafilisi, sotsiaalseid, majanduslikke ja ajaloolisi protsesse ning nähtusi, mis mõjutavad pereelu struktuure ja protsesse.</p> <p>Õpe valitakse rõhuasetusega elulähedasele ainekäsitlesele, toetades õpilase arusaama õpitava vajalikkusest.</p> <p>Õppe ja metoodika seisukohalt on tähtsad:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) mitmekesised õppemeetodid, sh aktiivõppemeetodid ning praktilised ülesanded; 2) üksi- ja ühisõppe võimaldamine; 3) õppe sidumine koolivälise ning igapäevaeluga, nt projektitööd, uurimistööd, kohtumised erinevate inimestega jne; 4) mitmekesised õpitulemuste kontrollimise ja hindamise vormid. <p>Väärtuskasvatus ja hoiakute kujundamine toimub üksteist mõistvas õhkkonnas, et arendada õpilaste positiivset mõtlemist oma arengu- ja toimetulekuvõimalustest. Soodne sotsiaalne õppekeskkond toetub eelkõige õpilaste isikupärale ja isiklike seisukohtade austamisele ning võimalusele vabalt arvamust avaldada, olla algatusvõimeline, osaleda ja tegutseda nii üksi kui ka koos teistega.</p> <p>Üldpädevuste saavutamist toetab ainevaldkonna õppeainete eesmärgipärane lõimimine teiste valdkondade õppeainetega ning läbivate teemade õpilase jaoks tähenduslik käsitlemine. Selle tulemusel kujuneb õpilasel suutlikkus rakendada oma teadmisi ja oskusi erinevates olukordades, kujundada enda väärtushoiakuid ja -hinnanguid ning võimalus omandada ettekujutus ühiskonna kui terviku arengust. Olulisel kohal süsteemne ja järjepidev koostöö erinevate aineõpetajate vahel.</p> <p>Õppetegevus on õppijakeskne, toetab õpimotivatsiooni hoidmist ja õpilaste kujunemist aktiivseiks ja iseseisvaiks õppijaiks ning loovaiks ja kriitiliselt mõtlevaiks ühiskonnaliikmeiks, kes suudavad teha valikuid, võtta vastutust oma õppimise eest ja tulevad toime muutunud olukorras ning on valmis kavandama oma edasist haridusteed.</p>	

Inimeseõpetuses hinnatakse õpilaste teadmisi ja oskusi ning nende seostamise oskust. Õpilase hoiakuid ja väärtushinnanguid mõõdetakse ja tagasisidestatakse vaatluse, õpilase antud hinnangute ja otsustuste ning juhtumianalüüsi alusel. Õpilasi kaasatakse hindamisse.

Õppeprotsessi käigus rakendatakse kujundavat hindamist, kus õpilane saab suulist ja kirjalikku tagasisidet oma õpitulemuste saavutamise taseme ning tugevate külgede ja arenguvõimaluste kohta. Kokkuvõttev hindamine toimub üldjuhul õppeperioodi või mahuka õppeteema lõpul, et kontrollida nii õppetöös püstitatud eesmärkide täitmist kui riikliku õppekavaga sätestatud õpitulemuste saavutatust. Kursuse kokkuvõttev hinne võib kujuneda õppeperioodi jooksul toimunud hindamise tulemusena, seejuures arvestatakse, et hinnetel võib sõltuvalt töö mahust olla erinev kaal.

Hindamisel rakendatakse mitmekesiseid hindamis põhimõtteid ja aluseks kooli hindamisjuhend.

Pirita Majandusgümnaasiumis on perekonnaõpetuse kursus 10.klassis.

Gümnaasiumi lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud

- 1) mõistab, kuidas ühiskond mõjutab pereväärtusi, traditsioone, hoiakuid, sealhulgas laste kasvatamist ja suhtumist seksuaalsusesse, mõistab, kuidas on kooselu vormid ja perekonna roll aja jooksul muutunud;
- 2) mõistab inimese arengu võimalusi perekonnas, paarisuhtes ja lapsevanemana, võtab vastutuse oma rolli eest, arvestades teiste pereliikmetega;
- 3) teab, kuidas pereelu, sealhulgas abielu on õigusaktidega reguleeritud, oskab sellega igapäevaelus arvestada ja vajaduse korral leida asjatundlikku õigusabi;
- 4) mõistab suhetega kaasnevaid õigusi ja kohustusi, inimeste võrdse kohtlemise vajalikkust ning võtab vastutuse oma suhete eest;
- 5) kasutab teaduspõhiseid allikaid perekonna, suhete ja terviseiga seotud info ja abivõimaluste leidmisel;
- 6) mõistab inimliku läheduse ja armastuse erinevaid avaldumisviise;
- 7) mõistab seksuaalse arengu individuaalsust;
- 8) mõistab paarisuhete dünaamikat ja võtab vastutuse;
- 9) mõistab perekonna rolli traditsioonide hoidja ja kandjana, väärtustab sotsiaalsete suhete, tavade ja kommete toetavat mõju persuhetele;
- 10) mõistab tervisliku eluviisi ja turvalise käitumise tähtsust inimese elus ja iseenda sotsiaalset vastutust tervisekäitumises;
- 11) on teadlik tarbija ja oskab koostada perekonna eelarvet, arvestades pere võimaluste ja pereliikmete vajadustega;
- 12) mõistab vanemlikku vastutust erinevas vanuses laste arengu toetamisel.

Kursus 1 õpitulemused ja õppesisu, konkreetsed lõimingu näited ja kõik erisused, mis on konkreetse kursusega seotud.

Teema: Perekond ühiskonnas

Pere ja kooselu tähtsus, traditsioonid, hoiakud ja väärtused ajaloolis-ühiskondlikus kontekstis

Õpitulemus:

- selgitab näidete abil, kuidas ühiskond ja kultuur on läbi ajaloo mõjutanud pereväärtusi ja -traditsioone ning laste kasvatamise põhimõtteid;
- toob näiteid erinevatest kooseluvormidest ajaloos ja tänapäeval ning analüüsib, kuidas need täidavad perekonna ülesandeid;
- analüüsib ühiskonna ja kultuuri, sh traditsioonide mõju seksuaalsusele ja seksuaalsuhetele;
- analüüsib perekonna tähtsust inimese jaoks elu erinevatel perioodidel.
- analüüsib näidete alusel soostereotüüpide põhjusi, nende piiravat mõju inimese minapildile, käitumisele, suhetele ja valikutele.

Õppesisu:

Perekond, perekonna liigitused. Perekonna ülesanded.
Perekonna minevik, olevik ja tulevik.
pereväärtused, traditsioonid, hoiakud (sh laste kasvatamine ja suhtumine seksuaalsusesse) läbi ajaloo.
Kooselu ja kooselu vormid.
Kooselu vormid läbi ajaloo täitmaks perekonna ülesandeid.
Perekonna roll ja tähtsus läbi inimese elukaare.
Ühiskonnas kehtivate hoiakute (sh soostereotüübid) piirav mõju inimesele ja inimsuhetele.

Lõimingu võimalused:

- Eesti keel - tekstide koostamine korrekset keelt ja õigekirja kasutades.
- Kunst - tööde kujundamine.
- Ajalugu - perekonna ajaloo koostamisel ajaloo perioodide kohta käiva info kasutamine.

Teema: Tervis ja turvalisus

Turvalisus ja turvalisuse riskid peres kui süsteemis ning abi saamise võimalused.

Õpitulemus:

- kasutab usaldusväärseid allikaid tervise, suhete ja sotsiaalmajanduslike küsimuste kohta info otsimisel ja probleemide lahendamisel, järgides autoriõiguse ja intellektuaalse omandi kaitse põhimõtteid, viidates ja refereerides nõuetekohaselt;
- toob näiteid pereliikmete füüsilist, emotsionaalset, sotsiaalset ja vaimset tervist mõjutavatest teguritest;
- analüüsib planeeritud ja planeerimata rasedusega kaasnevaid valikuid ning

Õppesisu:

Usaldusväärsed infoallikad inimese turvalise tervisekäitumise ja terviseedenduses.
Pereliikmete tervist (füüsiline, emotsionaalne, sotsiaalne, vaimne) mõjutavad peresisesed ja perevälised tegurid.
Inimese tervist mõjutavad riski- ja kaitsetegurid (individuaalsed omadused ja käitumismustrid, sotsiaal-majanduslikud olud ja keskkonnategurid)
Pereplaneerimine ja seda mõjutavad tegurid.
Planeeritud ja planeerimata rasedus.
Nõu ja abi pakkuvad asutused noortele seoses rasedusest hoidumise ja pereplaneerimisega.

<p>neid mõjutavaid tegureid, oskab leida vajaduse korral abi;</p> <ul style="list-style-type: none"> • teab, mis on kohtingu-, lähisuhte- ja seksuaalvägivald ning mis on inimkaubandus ja kust otsida vajaduse korral abi; • analüüsib kohtingu- ja lähisuhtevägivalla põhjusi ja tagajärgi ning ennetamise ja abi saamise võimalusi; • analüüsib, kuidas mõjutab pereliikme sõltuvushäire peresuhteid, kirjeldab kaassõltuvuse olemust ja teab, kust vajaduse korral abi otsida. 	<p>Suhtevägivald (sh lähisuhte-, kohtingu ja seksuaalvägivald) ja selle ennetamise võimalused.</p> <p>Suhtevägivalla põhjused ja tagajärjed indiviidi, pere ja kogukonna tasandil ning abi saamise võimalused.</p> <p>Inimkaubandus ja prostitutsioon.</p> <p>Sõltuvus (sh kaassõltuvus, suhtesõltuvus) peres kui süsteemis ja abi saamise võimalused.</p> <p>Lõimingu võimalused:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Eesti keel - tekstide loomine, korrektne keel ja õigekiri. • Bioloogia- inimese anatoomia ja füsioloogia, sõltuvuse olemus. • Ühiskonnaõpetus - inimkaubandus, seadusandlus.
---	--

Teema: Suhted ja vastutus perekonnas

Pereelu ja suhete tähtsus isiklikul, grupi, lähikonna ja ühiskonna tasandil.

<p>Õpitulemus:</p> <ul style="list-style-type: none"> • selgitab, milles seisneb põlvkondi ühendavate sidemete tugevdav ja toetav mõju pereelule; • toob näiteid peretraditsioonidest ning selgitab tavade ja kommete tähtsust perekonnasuhetes; • analüüsib enda huvide, hobide ja ettevõtmiste toetavat mõju enesearengule ja peresuhetele • analüüsib, kuidas paarisuhe ja ema / isa roll mõjutavad inimese arengut; • analüüsib, kuidas sõltub perekonna ülesannete täitmine igast pereliikmest, millised on pereliikmete võimalused üksteist toetada ja abistada, millised on pereliikmete õigused oma ajale, ruumile ja materiaalsele kulutustele • toob näiteid pereelu, sh abielu ja laste elu reguleerivatest õigusaktidest ja analüüsib, kuidas need sätestavad perekonnaliikmete õigusi ja kohustusi; 	<p>Õppesisu:</p> <p>Perekonna roll tavade, kommete ja traditsioonide hoidja ja kandjana ning põlvkondi ühendavate sidemete tugevdajana.</p> <p>Vastutus oma rolli eest peres arvestades pereliikmetega.</p> <p>Pereliikmete rollid, ülesanded ja vajadused ning suhted (sh vägivaldsed suhted) ja toetus perekonna ülesannete täitmisel.</p> <p>Toetavad paari- ja peresuhted.</p> <p>Vastutus oma rolli eest peres arvestades pereliikmetega.</p> <p>Pereelu (sh abielu) sätestav seadusandlus ja pereliikmete õigused ja kohustused.</p> <p>Perepoliitilised meetmed perede toetamisel.</p> <p>Suhe. Paarisuhe. Lähisuhte ja selle olemus peres (sh abielus). Pere kui sotsiaalne süsteem laiemas sotsiaalses võrgustikus.</p> <p>Suhete katkemine (sh lahkumine ja abielulahutus) peres ja kooselus.</p> <p>Lein ja leinaga toimetulek. Abi saamise võimalused.</p> <p>Inimõigused.</p>
---	---

<ul style="list-style-type: none"> • toob näiteid riiklikest institutsioonidest, mis tegelevad perepoliitika elluviimisega, toob näiteid riikliku perepoliitika rakendamisest, sh toetustest ja teenustest; • teab, et lähisuhe, sh abielu põhineb vastastikusel austusel ning partnerite õiguste ja vajadustega arvestamisel; • selgitab lähisuhete ja sotsiaalse võrgustiku tähtsust inimese elus; • analüüsib lahkuminekku ja abielulahutuse põhjusi, tagajärgi ning oskab vajaduse korral leida psühholoogilist ja õigusabi; • selgitab leina olemust ja kirjeldab leinast ülesaamise võimalusi; • mõistab iga inimese õigust võrdsele ja lugupidavale kohtlemisele; • teab, et lähisuhe, sh abielu põhineb vastastikusel austusel ning partnerite õiguste ja vajadustega arvestamisel; • toob näiteid lapse õigustest ja abi saamise võimalustest laste õiguste kaitsmisel. • mõtestab enda kogemusest lähtuvalt armastuse tähendust, paarisuhte ja seksuaalse läheduse dünaamikat ning neid mõjutavaid tegureid, õigusi ja kohustusi suhte erinevates etappides; • analüüsib seksuaalsuhte kui inimliku läheduse avaldumisvormi ja selle seotust armastusega; • teab, et turvaline ja vastastikku rahuldustpakkuv seksuaalkäitumine põhineb partnerite võrdsel kokkuleppel, • selgitab soostereotüüpide mõju inimese arengule ja seksuaalkäitumisele; • arvestab perekonna eelarve kavandamisel pereliikmete vajadusi, pere majanduslikku olukorda ja võimalusi; 	<p>Suhetega kaasnevad õigused ja kohustused inimeste võrdsel kohtlemisel.</p> <p>Laste õigused ja lastekaitse.</p> <p>Abi saamise võimalused.</p> <p>Inimliku läheduse ja armastuse erinevad avaldumisvormid.</p> <p>Armastus paarisuhtes (sh seksuaalsuhtes)</p> <p>Paarisuhte dünaamika.</p> <p>Seksuaalsuhte dünaamika: seksuaalsuse trepp.</p> <p>Terved ja turvalised seksuaalsuhted.</p> <p>Nõusolek ja vastutus seksuaalsuhtes.</p> <p>Soosterotüübid, meedia ja ühiskond.</p> <p>Pere eelarve koostamine arvestades pereliikmete vajadusi ja pere võimalusi.</p> <p>Koduse kasvatuse (sh erinevate kasvatusstiilide) mõju lapse arengule.</p> <p>Lapse ja vanema vaheline kiindumussuhte tähtsus lapse turvalisuse allikana peres.</p> <p>Lõimingu võimalused:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Eesti keel - tekstide loomine, korrektne keel ja õigekiri, intervjuu läbiviimine. • Ühiskonnaõpetus – perekonnaga seotud seadusandlus, perepoliitika ja inimõigused. • Bioloogia – inimese anatoomia ja füsioloogia. • Matemaatika – pere-eelarve koostamine. • Ajalugu – perekonna traditsioonid, perekonna kujunemise ja arengu ajalooline taust.
---	---

<ul style="list-style-type: none">• selgitab koduse kasvatus mõju lapse arengule;• analüüsib lapse ja vanema vahelise kiindumussuhte kujunemist ning kasvatusstiilide mõju sellele.	
--	--